



Kontrollutvalget, Saltdal kommune, Årsrapport til kommunestyret, 2024

1.0 Innledning

Kontrollutvalget er i samsvar med kommunelovens § 23-1 oppnevnt av kommunestyret for å forestå det løpende tilsyn med den kommunale forvaltning på vegne av kommunestyret.

Utvalgets arbeid foregår innenfor rammen av

- Kommunelovens kapittel 23 *Kontrollutvalgets virksomhet*,
- Forskrift om kontrollvalg og revisjon
- Utvalgets virksomhetsplan

Gjennom uttalelser til kommunens og det kommunale foretakets årsregnskap, og innstillinger i saker om forvaltningsrevisjon, har kontrollutvalget rapportert om sitt virke i de nevnte sakene. Utvalget legger i tillegg frem for kommunestyret en samlet rapport / fremstilling om kontrollutvalgets arbeid det enkelte år. Denne rapporten oppsummerer utvalgets virksomhet fra nyvalg høsten 2023 og ut 2024. Saltdal kommunestyre gjorde ved konstituerende møte 26.10.2023, sak 70/23 valg av nye medlemmer for perioden. Kontrollutvalget har etter dette bestått av følgende medlemmer:

Paal Robert Haagensen (Fremskrittspartiet), leder
Monica Sundsfjord (Sosialistisk venstreparti), nestleder
Kjell Magne Johansen (Arbeiderpartiet), medlem
Trine Brændmo (Høyre) medlem
Kurt G. Johansen (Saltdalslista), medlem

Det nyvalgte kontrollutvalget har gjennomført ett møte i 2023 og fire møter i 2024. Marie Trøstheim (H) og John Børge Nautsvold (FrP) har en gang hver møtt som vara og bidratt til gjennomføring av møter.

Flertallet av utvalgets medlemmer har høsten 2023 deltatt på en samling på Fauske med folkevalgtopplæring for kontrollutvalg. I tillegg ble det holdt en Teamsopplæring samme høst med samme opplæring.

2.0 Regnskap

Kontrollutvalget har avgitt uttalelse til Saltdal kommunes regnskap for 2023. Regnskapet er avlagt med et negativt netto driftsresultat med kr 6 885 887. Revisors beretning ble gitt uten forbehold eller merknader.

Kommunens ledelse har gitt kontrollutvalget en grundig gjennomgang av regnskap for Saltdal kommune, og har besvart utvalgets spørsmål. Til grunn for utvalgets uttalelser ligger også revisors beretning, samt ytterligere informasjon fra denne. I kommunestyrets behandling av regnskapet er det ikke gjort vedtak som har krevd særskilt oppfølging fra kontrollutvalgets side.

Det kommunale foretaket Saltdal Utvikling KF har avlagt regnskap med et netto driftsresultat med kr 186 675. Revisors beretning ble gitt uten forbehold eller merknader.

Nummererte brev fra revisor: Kontrollutvalget skal i henhold til kommunelovens § 24-7 gi skriftlige meldinger i form av nummererte brev til kontrollutvalget når det avdekkes:

- a. vesentlige feil som kan føre til at årsregnskapet ikke gir riktig informasjon
- b. vesentlige mangler ved registrering og dokumentasjon av regnskapsopplysninger
- c. vesentlige mangler ved den økonomiske internkontrollen
- d. manglende eller mangelfull redegjørelse i årsberetningen for vesentlige budsjettavvik
- e. enhver mislighet
- f. hvorfor han eller hun ikke har skrevet under på oppgaver som kommunen eller fylkeskommunen skal sende til offentlige myndigheter, og som revisor etter lov eller forskrift skal bekrefte
- g. hvorfor han eller hun sier fra seg revisjonsoppdraget.

Kontrollutvalget har ikke mottatt eller behandlet nummerert brev i perioden det rapporteres for.

Etterlevelseskontroll: Revisor har gjennomført sin årlige kontroll av om kommunens økonomiforvaltning foregår i samsvar med bestemmelser og vedtak, jfr kommuneloven § 24-9. Tema for kontrollen var *Etterlevelse av bestemmelsene om beregning av tilskudd til private barnehager*. Kontrollutvalget tok revisors uttalelse til orientering, og registrerer at uttalelsen ikke ga grunnlag for videre oppfølging fra utvalgets side.

3.0 Forvaltningsrevisjon

Det nyvalgte kontrollutvalget har utarbeidet forslag til ny plan for forvaltningsrevisjon, slik det er bestemt i kommunelovens § 23-3. Planen gjelder perioden 2024-2027 og er basert på risikovurderinger av kommunens forvaltning. Kommunestyret har i sak 57/2024 vedtatt planen etter behandling i kontrollutvalget med følgende prioriterte tema:

1. Offentlige anskaffelser
2. Institusjonsomsorg
3. IKT, digitalisering, personvern.
4. Brann og feiing
5. Internkontroll og kvalitetssikring
6. Flyktningtjenesten
7. Hjemmetjenester

Alle nye bestillinger vil i utgangspunktet baseres på den nye planen, samtidig som at utvalget følger opp at tidligere revisjoner blir fulgt opp etter kommunestyrets bestemmelser.

Kontrollutvalgets oppgaver med forvaltningsrevisjoner er tredelt: bestille gjennomføring av konkrete forvaltningsrevisjonsprosjekter, saksbehandle og innstille til kommunestyret når det legges frem en forvaltningsrevisjonsrapport, samt følge opp de vedtak kommunestyret fatter ved behandling av forvaltningsrevisjonsrapporter. Etter at kontrollutvalget tiltrådte i 2023, og i 2024 er det gjennomført følgende behandlinger og oppfølgingssaker innen forvaltningsrevisjon:

Prosjektets navn	Behandling i kontrollutvalget
Selvkost vann og avløp	<p>Bestilt og behandlet av kontrollutvalget for perioden 2019-2023. Oppfølging av kommunestyrets vedtak (sak 129/20) gjennomført i forrige periode, og i november 2023 av det nyvalgte kontrollutvalget.</p> <p>Vedtatt rapport hadde blant annet følgende anbefalinger:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Utarbeide en langsiktig Hovedplan vann og avløp 3. Kvalitetssikre og utarbeide kalkyler på timespris på utstyr og maskiner i egen maskinpark. 5. Utarbeide et forslag til vedtak om 100 % selvkost, slik at underskudd kan fremføres. <p>Ved oppfølging i 2023 gjensto oppfølging av anbefaling 3. Her har utvalget rapportert til kommunestyret at <i>administrasjonen beskriver tiltak som skal gjennomføres for å oppfylle anbefalingen, fra og med 2023. Utvalget registrerer at timepris på utstyr og maskiner ikke inkluderer timepris for personell. Kontrollutvalget vil til sitt siste møte i 2024 be administrasjonen om en tilbakemelding om gjennomføring av tiltakene.</i></p> <p>Det er ikke planlagt ytterligere oppfølging av kommunestyrets vedtak.</p>
Økonomistyring, kompetanse og sykefravær	<p>Bestilt og behandlet av kontrollutvalget for perioden 2019-2023. Oppfølging av kommunestyrets vedtak ((sak 29/22).</p> <p>Vedtatt rapport hadde blant annet følgende anbefalinger:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. vedta et nytt økonomireglement 2. gjennomføring av risikokartlegging, og at slike kartlegginger legges til grunn for 3. planer og tiltak for å redusere risiko 4. verneombud ved alle enheter <p>Ved oppfølging av vedtaket har kontrollutvalget registrert følgende: <i>Administrasjonen har redegjort for på hvilken måte kommunestyrets vedtak er fulgt opp. Kontrollutvalget registrerer at administrasjonen har fulgt opp rapportens anbefalinger.</i></p>
Spesialundervisning	<p>Bestilt og behandlet av kontrollutvalget for perioden 2019-2023. Vedtatt av kontrollutvalget september 2023, deretter behandling i kommunestyret først i mars 2024.</p> <p>Formålet med revisjonen var å finne ut i hvilken grad Saltdal kommune etterlever krav i lov og retningslinjer om spesialundervisning. I samsvar med kommunestyrets vedtak gjennomføres oppfølging innen juni 2025.</p>

<p>Offentlige anskaffelser (prioritet 1 gjeldende plan)</p>	<p>I samsvar med prioritet nummer 1 i Plan for forvaltningsrevisjon 2024-2027 har utvalget bestilt og behandlet forvaltningsrevisjon med dette temaet.</p> <p>Formålet med revisjonen var å undersøke om kommunen <i>Ivaretar dokumentasjonsplikten, følger regelverket og egne rutiner ved innkjøp av varer og tjenester til kommunen. I tillegg er det et mål å finne ut om kommunen har søkelys på å ivareta habilitet ved innkjøp.</i></p> <p>Rapporten inneholdt en rekke anbefalinger, bl.a</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Saltdal kommune skal skrive anskaffelsesprotokoll for alle sine anskaffelser. 2. Saltdal kommune bør få på plass en helhetlig rutine for behandling av offentlig anskaffelse. 3. Saltdal kommune bør ta med i sin helhetlige rutine hvordan de ivaretar habilitet ved offentlige anskaffelser. 5. Saltdal kommune bør dokumentere en beregning av anskaffelsens verdi i anskaffelsesprotokollen. <p>Kommunestyret behandlet rapporten i sak 104/24 (oktober 2024) Oppfølging i samsvar med kommunestyrets vedtak gjennomføres av kontrollutvalget innen februar 2025.</p>
<p>Institusjonsomsorg (prioritet 2 gjeldende plan)</p>	<p>I samsvar med prioritet nummer 2 i Plan for forvaltningsrevisjon 2024-2027 har utvalget bestilt forvaltningsrevisjon med dette temaet. Bestilling med fastsettelse av tema i utvalgets møte november 2024. Endelig godkjenning av prosjektplan skjer i senere møte.</p>

De behandlede rapportene har gitt viktige bidrag til kunnskap om hvordan den kommunale forvaltningen fungerer, og har påpekt forbedringsmuligheter for kommunen.

4.0 Eierskapskontroll

Kontrollutvalget har som en av sine oppgaver ansvar for å påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eierinteresser i selskaper, såkalt eierskapskontroll. Planen skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingen er å finne ut hvor det er størst behov for eierskapskontroll.

Tema for eierskapskontroll i forrige periode var

Generell eierskapskontroll om utøvelse av kommunens eierinteresser. Kontrollen skal avdekke om kommunen har en oppdatert eierskapsmelding som tilfredsstillende kravene i kommuneloven §26-1 med særlig fokus om kommunen har et avklart formål med sine eierskap.

Rapporten ble behandlet av kommunestyret i dets sak, og ga 8 anbefalinger til forbedringer, herunder

1. Saltdal kommune må i eierskapsmeldingen få på plass en oversikt over selskaper, kommunale foretak og andre virksomheter som kommunen har eierinteresser eller tilsvarende interesser i.
2. Saltdal kommune må i eierskapsmeldingen få på plass egne konkrete eierskapstrategier for alle sine selskaper.
3. Saltdal kommune bør årlig utarbeide rapport om selskapenes status for kommunestyret.

Oppfølging av kommunestyrets vedtak ble gjennomført av kontrollutvalget i februar 2024 med følgende konklusjon rapportert til kommunestyret:

Administrasjonen har redegjort for på hvilken måte kommunestyrets vedtak er fulgt opp. Kontrollutvalget registrerer at rapportens anbefalinger er fulgt opp av administrasjonen.

I ny plan for eierskapskontroll, som ble vedtatt i mai 2024, har kommunestyret bestemt følgende prioritering:

1. Salten Brann IKS

Ni av ti eierkommuner har besluttet tilsvarende kontroll med Salten Brann IKS. Vinkling og konkrete problemstillinger for kontrollen bestemmes våren 2025. Av hensyn til effektiv ressursbruk vil det i slutten av 2024 / begynnelsen av 2025 bli lagt opp til sak med drøfting av samordning av bestillingen med kontrollutvalg i de andre eierkommunene. Saltdal kontrollutvalg drøftet og ga innspill til dette i sitt møte november 2024: Saltdal kontrollutvalg mener det er viktig at alle eierne i interkommunale samarbeid deltar i kontrollvirksomhet overfor samarbeidene. Under forutsetning av at de øvrige 8 kommuner deltar, gjennomføres i tillegg forvaltningsrevisjon i selskapet med tema økonomistyring.

5.0 Øvrig kontroll og tilsyn

Med bakgrunn i kontrollutvalgets generelle mandat om å foreta løpende tilsyn og kontroll med forvaltningen, er det i utvalgets møter satt på dagsorden en rekke saker. Sakene kan ha bakgrunn i innspill fremmet av publikum, utvalgets medlemmer, andre politikere i kommunen, saker som er tatt opp i media, eksterne tilsyn etc.

I disse sakene har utvalget kalt inn administrasjonen, og bedt denne redegjøre for saksforhold, regelverk, rutiner, forvaltningspraksis etc. I 2024 gjelder dette blant annet følgende områder:

- Økonomi og regnskap
 - Kommunens oppfølging av Statsforvalters tilsyn med kommunens arbeid for å sikre et trygt og godt skolemiljø
 - Saksbehandling tilskudd i landbruket
 - Saksbehandling av forsøpling
 - Ansattes bruk av kommunalt utstyr / fasiliteter
 - Kommunedirektørens ansvar og oppgaver etter kommuneloven
-

Kontrollutvalget vil generelt bemerke at kommunedirektør og hans administrasjon har bidratt med gode redegjørelser og besvart utvalgets spørsmål i de sakene som er tatt opp.

6.0 Øvrige saker som vedrører utvalget

Budsjettet legger rammer for kontrollutvalgets egen aktivitet og kostnadene til revisjon og sekretariat. Kontrollutvalget utarbeider forslag til budsjett for kontrollutvalget. Forslag til budsjett 2025 ble behandlet av kontrollutvalget i møte 05.09.2024 – sak 25/24. Den samlede budsjettrammen for kontroll og tilsyn er foreslått til kr 1 729 000.

Kontrollutvalget tok i sitt septembermøte opp med administrasjonen at kontrollutvalgets sakspapirer ikke var tilgjengelig i kommunens møtekalender. Utvalget har fått til svar at dette skal ordnes.

I samsvar med forskrift om kontrollutvalg og revisjon har kontrollutvalget et påse-ansvar om revisors arbeid med regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon. Kontrollutvalget har behandlet engasjementsbrev fra revisjonen for perioden. I tillegg skal revisor årlig legge frem en erklæring om uavhengighet i forhold til den virksomhet som skal revideres. Denne behandles i kontrollutvalget. Revisor holder kontrollutvalget løpende orientert om sitt arbeid.

Rognan, 28. november 2024

Paal Robert Haagensen (s)
leder

Monica Sundsfjord (s)
nestleder

Trine Brændmo (s)
medlem

Kjell Magne Johansen (s)
Medlem

Kurt G. Johansen
Medlem
